

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 70/2025 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen asunnottomuuden poistamisesta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimitannut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Hanna Holopaisen /vihr ym. näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 70/2025 vp:

Mitä hallitus aikoo tehdä lisääntyneen asunnottomuuden poistamiseksi, ja

miten hallitus varmistaa, että neurokirjon ihmiset eivät joudu asunnottomiksi palveluiden ja tuen puutteen vuoksi?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Pääministeri Orpon hallitusohjelmassa asunnottomuuden vähentämisen päävastuu on osoitettu ympäristöministeriölle. Tätä asunnottomuuden vähentämistyötä tehdään tiiviissä yhteistyössä sosiaali- ja terveysministeriön kanssa.

Ympäristöministeriössä on hallitusohjelman mukaisesti käynnistetty ohjelma pitkäaikaisasunnottomuuden poistamiseksi vuoteen 2027 mennessä. Ohjelmaan on kutsuttu osallistumaan yhdeksän suurinta kaupunkia ja niiden alueilla toimivat hyvinvointialueet. Ohjelmaan on varattu talousarviossa vuosille 2024–2025 5,48 miljoonaa euroa ja julkisen talouden suunnitelmassa vuodelle 2026 4,65 miljoonaa euroa. Tästä rahoituksesta on tammikuussa 2025 jaettu 5,3 miljoonaa euroa valtionavustuksia kaupunkien ja hyvinvointialueiden yhteishankkeille, joissa kehitetään yhteisiä, pysyviä toimintamalleja ja -rakenteita pitkäaikaisasunnottomuuden poistamiseksi ja sen varmistamiseksi, että pitkäaikaisasunnottomuus ei lähde ohjelmakauden jälkeen nousuun. Hankkeissa pyritään tunnistamaan ja tavoittamaan paremmin pitkäaikaisasunnottomuuden riskissä olevia erilaisia kohderyhmiä sekä vahvistamaan asumisen ja palveluiden saavutettavuutta monialaisella yhteistyöllä. Hankkeissa huomioidaan erityisinä ryhminä muun muassa nuoret aikuiset sekä vapautuvat vangit.

Vuoden 2025 talousarviossa kohdennetaan korkotukilainavaltuuksia valtion tukemaan asuntotuotantoon 1,75 miljardia euroa. Vuonna 2025 toteutetaan valtion tukemaa asuntorakentamista edelleen runsaasti asuntorakentamisen vaikeaan suhdannetilanteeseen vastaamiseksi. Erityisryhmien asuntojen rakentamista ja korjaamista tuetaan kokotukilainoituksen lisäksi 15 miljoonan

euron investointiavustuksilla. Avustukset kohdennetaan erityisesti pitkäaikaisasunnottomien ja vammaisten henkilöiden asumisen tukemiseen.

Asunnottomuuteen johtavat syyt ja tilanteet ovat moninaisia ja yksilöllisiä. Asunnottomuuden ehkäiseminen ja uusiutumisen estäminen edellyttävät palvelujärjestelmältä tuen tarpeiden tunnistamista ja usein eri toimijoiden apua ja tukea sekä yhteensovittettuja ratkaisuja niihin vastaimiseksi. Neuroepätyypillisiä piirteitä omaava henkilö hyötyy yleensä samoista palveluista, kuin muukin väestö. Yksilöllisten tuen tarpeiden tunnistaminen voi joskus haastaa palvelujärjestelmää, ja haasteita voi olla myös tuen ja palvelujen yhteensovittamisessa.

Asunnottomuutta ehkäiseviä hyvinvointialueen järjestämisvastuulla olevia palveluja ovat mm. toimivat mielenterveyspalvelut, päihde- ja riippuvuuspalvelut ja erilaiset asumista tukevat palvelut, kuten tuettu asuminen. Oikeusaputoimistojen tarjoama talous- ja velkaneuvonta, kuntien asumisneuvonta ja monet eri järjestöjen tarjoamat tukipalvelut ovat myös keskeisessä roolissa asunnottomuutta ehkäisevässä työssä. Hyvinvointialueiden vastuulla on asiakkaiden sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen yhteensovittaminen kokonaisuuksiksi sekä yhteen sovitettuja palveluja laaja-alaisesti tarvitsevien asiakasryhmien tunnistaminen ja palvelujen yhteensovittaminen kunnan ja muiden toimijoiden palvelujen kanssa. Meneillään oleva pitkäaikaisasunnottomuuden poistamiseen tähtäävä ohjelmatyö osaltaan pyrkii vahvistamaan asunnottomuuden parissa toimivien tahojen yhteistyötä ja toimivia rakenteita asunnottomuuden poistamiseksi ja ehkäisemiseksi.

Asumisneuvonta on todettu toimivaksi häätöjen ja asunnottomuuden ennaltaehkäisyn muodoksi. Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus (nykyinen Valtion tukeman asuntorakentamisen keskus) on vuosiksi 2023–2027 säädetyin määräaikaisen lain nojalla jakanut vuosittain kunnille avustusta asumisneuvonnan kehittämiseen ja laajentamiseen. Vuodelle 2025 asumisneuvontaavustuksia jaettiin 2 miljoonaa euroa 41 kunnalle, joista 12 oli uusia hakijoita. Asumisneuvonta tarkoittaa työtä, jonka tavoitteena on turvata kuntalaisten asuminen ennaltaehkäisemällä ja ratkaisemalla asumiseen liittyviä ongelmia sekä opastamalla asumiseen liittyvissä asioissa. Asumisneuvonnan keinoin vähennetään vuokravelkoja, asumisen häiriöitä ja häätöjä sekä varmistetaan asumisen jatkuvuutta. Valtionavusteista asumisneuvontaa toteutetaan kaikille kuntalaisille joustavasti saatavilla olevana palveluna. Asumisneuvontaan hakeutuessa kuntalainen ei tarvitse lähetettä, diagnoosia tai palvelutarpeenarviota, eli kuka tahansa voi saada tukea yksilölliseen tilanteeseensa, oli tuen tarve sitten hetkellinen tai pidempää työskentelyä vaativa. Tämä pitää sisällään myös neurokirjon ihmisten asumisen ongelmien ennaltaehkäisyn ja ratkomisen. Asumisneuvonnassa painotetaan palveluiden saavutettavuutta ja asumisneuvontaa pyritään järjestämään paikoissa, jonne asiakkaiden on helppo hakeutua. Asumisneuvonta hyödyntää erilaisia viestintä- ja yhteydenottoväyliä, jotta asiakkaat saavat asumisneuvontaan yhteyden välimatkoista ja mahdollisista liikkumisesteistä huolimatta.

Helsingissä 4.4.2025

Ympäristö- ja ilmastoministeri Sari Multala

VN/8275/2025-YM-2

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: